

Nr 173.

Av herr **Lindhagen**, om *non-aggressionsavtal mellan Sverige eventuellt Norge med Sovjet-Ryssland, Tyskland, England och Frankrike.*

Sovjet kan aldrig bli byggt på demokratisk parlamentarism trots sin nya demokratiska författning. Det stora riket har icke såsom västern genomgått det liberala skedet med sina humanistiska inslag i mångt och mycket. Det kan lika litet nu som under tsartiden styras från Moskva som ett centrum annat än genom en faktisk diktatur utan rikets uppdelning mer än som skett uti självständiga stater enligt Förenta Staternas föredöme. Härigenom är riket beroende av ombytliga och oberäkneliga faktorer. Det bör i sådant avseende antecknas oss till minnes, att de två Haagkonferenserna och det för ändamålet byggda fredspalatset i Haag tillkommit på initiativ av den ryska tsarismen. Sedan den störtats genom världskriget och givit upphov till Lenins experiment med ett kommunistiskt välde, blev även denna nydaning för mycket byråkratiserad, mot vilket tillstånd Lenin förklarade sig vilja insätta sina sista krafter, vilket ej medhanns. Emellertid fortsattes inom utrikespolitiken på samma gång tsarismens sista experiment med gynnandet av en världsfred.

Sovjet anslöt sig plötsligt till åtskillig överraskning och utan förbehåll till Folkförbundet med en påtaglig avsikt att åstadkomma en revolutionerande insats i detsamma för freden. Denna inleddes av utrikesminister Litvinovs överraskande förslag, att Folkförbundet skulle besluta total avrustning i hela världen, vilken skulle vara fulländad inom loppet av fyra år. Det avslogs emellertid med förakt av folkförbundet. Segerfredens stormakter voro alldeles oförberedda för ett sådant grusande av sina med vapenmakter stödda positioner i världsdelarna. Även Sovjet föll därigenom i själva verket offer för den europeiska pacifismens menlöshet överallt i alla tider att söka minska och avskaffa rustningarna med bibehållande av deras och krigens djupgående orsaker. Något program för ett sådant genomförande saknade det ryska förslaget. Det byggde kanske på den föreställningen, att blevo rustningarna avskaffade, så återstodo efter de fyra åren ingen annan utväg än att då först med fredlig överenskommelse träffa avgörande om upplösning av sådana missförhållanden, som tidigare upprätthöllos av stormakterna främst med vapenmakt. Så enkelt går det icke att skapa en ny rättsordning.

Den ryska utrikespolitiken lät sig emellertid icke avskräcka. Litvinov framkom med en propaganda att mellan alla länder sluta så kallade non-aggressionsavtal, vilket skulle i sin mån kunna förekomma krigsutbrott på alla eller ett flertal gränser och sålunda främja fredliga överenskommelser.

Sådana non-aggressionsavtal avslötos av Sovjet bland annat med alla fem Ostbaltiska länder samt västerut även med Frankrike.

Under hand erbjöds även sådan överenskommelse med Sverige, vilket emellertid avböjdes av Sveriges utrikesdepartement utan riksdagens hörande.

Åtskilligt senare inbjöd Tyskland de nordiska länderna officiellt till avtal om non-aggression. Danmark antog förslaget och fick till tack sin nuvarande sydgräns garanterad av Tyskland. Finland tvekade på grund av sina tidigare förbindelser även militäriskt med Tyskland, och en fortsatt intim kontakt mellan de tyska och finska officerskårerna. I en sådan viktig överenskommelse skulle väl i Sverige riksdagen ha hörts, men så skedde icke. Regeringen svarade ensam och såsom skäl åberopades att Sverige ingenting fruktade från Tyskland och då var ett sådant avtal obehövt. Norge avtog även anbudet och under påtryckning såsom det sades särskilt från Sverige uppgav Finland till sist sin tvekan och avtog erbjudandet. Dessa avböjanden från tre länder inom nordismen tog tyska utrikespolitiken illa upp.

Nu efteråt har förmenats från Tysklands sida, att om Sverige och Finland antagit dess anbud, skulle Tyskland fått ett vida större intresse att inskrida till Nordens förmån i det rysk-finska kriget.

Man kan ju tycka, att aggressionsavtalen icke behöva betyda så mycket, och därtill har nordismen med sina förberörda avslag själv bidragit.

Nu emellertid behöva de neutrala staterna enligt senaste upplevelser tillvarataga alla möjligheter till neutralitetens skyddande. Det svenska svaret var väl också konstruerat. Farorna även från Tyskland voro ej obekanta vid den tiden och ha senast nu alltmer tagit form på olika sätt. Inga fredsförutsättningar kunna skapas utan självövertvinnelse från de skilda staterna. Då nu hotet mot Sverige—Norge såsom skyldiga att ansluta sig till den ena eller andra av de krigförande makterna visar sig på skilda sätt både från alla våra närmast liggande stormakter Ryssland, Tyskland och England och i någon mån även i det av svenskarna sedan gammalt älskade Frankrike såsom skapare av den liberala humanismens utbredning i västerlandet och Norden, så synes ett lämpligt svar på dessa hotelser vara att nu erbjuda Ryssland och Tyskland och även England och Frankrike att ingå sådana non-aggressionspakter, som Sovjets utrikespolitik lanserat, Tyskland tagit till efterföljd och Frankrike för sin del accepterat, så synes mig även Sverige och Norge böra svara på de fyra stormakternas inledda försök till kränkningar av Sveriges och Norges neutralitet och deras indragande i deras tillämnade världskatastrof böra nu till en början besvaras, att Sverige och Norge med bekännande av sina misstag i anledning av mottagna erbjudanden nu ville i sin ordning inbjuda Sovjet, Tyskland, England och Frankrike till ett non-aggressionsavtal.

Det hemställes alltså,

att riksdagen i anledning av de upprepade angreppen från stormakternas sida mot Sveriges och Norges neutralitet och självbestämningsrätt, ville hos svenska regeringen anhålla —

eventuellt även i samråd med Norge — att inleda förhandlingar med stormakterna Sovjet, Tyskland, England och Frankrike om ingående av non-aggressionsavtal med Sverige och eventuellt Norge till begränsning av de tillämnade krigen i världsfredens intresse.

Stockholm den 1 april 1940.

Carl Lindhagen.

Innehåll.

Motion nr 172.

	Sid.
Om nordiskt eventuellt skandinaviskt fredsförbund, med propaganda för världsfreden och dess förutsättningar	1
Orsakerna till och botemedlen mot rustningar och krig	1
Fredens idé	3
Begreppet neutralitet förpliktar	4
Det nordiska försvarsförbundet	6
Den varaktiga freden är ett världsproblem	7
De andliga värdena	8
Ett nordiskt eller skandinaviskt fredsförbund med utåtriktad propaganda för världsfreden och dess förutsättningar	10
Språkstriderna i Finland och Ålandsfrågan	11
Ett rådslag in pleno mellan Nordens eller Skandinaviens parlament och regeringar	12
Yrkanden	12

Motion nr 173.

Om non-aggressionsavtal mellan Sverige eventuellt Norge med Sovjet-Ryssland, Tyskland, England och Frankrike	15
--	----